

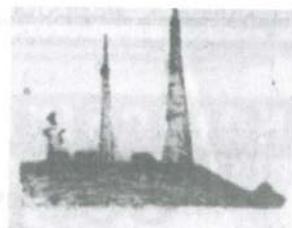

ΑΕΤΟΡΡΑΧΗ = ΛΑ
ΝΩΛΙΑΣΣΑ = ΜΠΙ
ΖΑΝΙ = ΔΡΙΣΚΟΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ
ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΜΑΝΩΛΙΑΣΣΙΤΩΝ

ΠΑΝΔΟΧΕΙΟ
ΤΕΛΟΣ
Τελ. Γραφείο
Κ.Τ.Δ.
Αργυρός Άγιος
1010

ταχνάρια

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ 59 Τ.Κ. 10431 ΑΘΗΝΑ ΕΤΟΣ 13ο ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 52 ΑΠΡΙΛΙΟΣ ΜΑΪΟΣ ΙΟΥΝΙΟΣ 2006 • ΚΩΔΙΚΟΣ 1702

000-00051
ΓΙΩΤΑΚΗΣ Κ. ΣΤΕΦΑΝΟΣ

ΤΡΙΚΑΛΩΝ 1
16342 ΗΠΟΥΡΠΟΛΗ

ΜΕ ΑΡΓΟ ΡΥΘΜΟ ΣΥΝΕΧΙΖΟΝ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΔΙΑΠΛΑΤΥΝΣΗΣ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ ΜΑΝΩΛΙΑΣΣΑΣ - ΑΜΠΕΛΕΙΑΣ

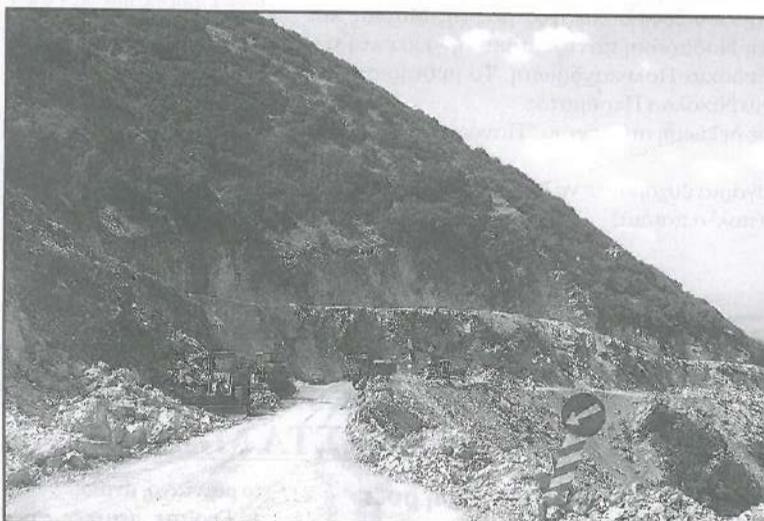
Συμπληρώθηκε ένας χρόνος από την συγκατάσταση του εργοδάβου που ανέλαβε τη διαπλάτυνση του δρόμου. Οι πρώτοι μήνες κύπισαν μάλιστα σε φυσιολογικούς ρυθμούς σε ότι αφορά την πρόσοδο των εργασιών, μάλιστα πιστέψαμε πως το έργο θα μπορούσε να παραδοθεί σύμφωνα με τις προθεσμίες, τέλος Ιουνίου 2006.

Σήμερα μπορούμε με άνεση να πούμε, ότι το έργο προχωράει με αργούς ρυθμούς και είναι άγνωστο πότε θα τελειώσει.

Οι κάτοικοι βεβαιώνουν ότι το ενδιαφέρον του εργοδάβου μειώνεται μήνα με το μήνα και δηλώνουν απογοητευμένοι από την εξέπλιξη αυτήν.

Συνήθως εργάζονται δύο άτομα και μερικές φορές ένα άτομο χειρίζεται δύο τα μηχανήματα.

Δεν γνωρίζουμε τις ενέργειες του δήμου μας για την καθυστέρηση των εργασιών, ελπίζουμε να πράξει τα δέοντα.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΠΡΟΣ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΤΗΣ ΜΑΝΩΛΙΑΣΣΑΣ

Διανύουμε προεκπλογική περίοδο για την τοπική Διαυτοδιοίκηση καθόν είναι να ρίξουμε μια ματιά... να εστιάσουμε την προσοχή μας στα βασικά προβλήματα που αφορούν το Γ.Γ. Μανωλιάσσας.

• Το υπ' αριθμόν ένα πρόβλημα κατά τη γνώμη μας είναι το νερό. Είναι ανάγκη να επισπευθούν οι ενέργειες για νέα γεώτρηση στο Κεφαλόβρυσο μέχρι ότου πιστεύεται η υδροδότηση του χωριού με κατάφληπτο πόσιμο νερό.

• Παράπληπτα πρέπει να γίνει αντικατάσταση του κεντρικού δικτύου ύδρευσης.

• Η ολοκλήρωση των εργασιών διάνοιξης και η συνέχεια αυτής σε όλο το κεντρικό τμήμα του δρόμου Μανωλιάσσας Αμπελειάς.

• Διάνοιξη και ολοκλήρωση των εργασιών στο διαδημοτικό δρόμο Μανωλιάσσας - Κεφαλόβρυσο - Θεριακήσι.

• Βελτίωση των κεντρικών δρόμων, των δρόμων που εξυπηρετούν τους κατοίκους για την ομαδιή πρόσβαση στα σπίτια τους καθώς και των αγροτικών δρόμων.

• Κατασκευή αποχέτευσης ομβρίων υδάτων στην κεντρική πλατεία. Ποτάμι γίνεται και ο δρόμος στη "μπενία".

• Επέκταση της αίθουσας του Πνευματικού Κέ-

ντρου και κατασκευή συστήματος εξαερισμού της υπάρχουσας.

- Στην επέκταση να συμπεριληφθεί αποθήκη και τουαλέτες για τον Άγιο Γεώργιο.
- Κατασκευή χώρου στάθμευσης αυτοκινήτων στην ράχη κάτω από τον Άγιο Γεώργιο (δεξιά-αριστερά) για να απαλλαγεί η πλατεία από τα αυτοκίνητα.
- Προμήθεια αναμεταδοτών.
- Ανέγερση μνημείου πεσόντων στις μάχες της Μανωλιάσσας και καθιέρωση γιορτής αντάξιας της σημασίας της.
- Ιατρικός έπιεγχος όπων των κατοίκων του χωριού για τυχόν επίδραση από την ακτινοβολία των κεραιών.
- Επίσης άλλα θέματα που πρέπει να συζητηθούν και να παρθούν αποφάσεις είναι: η τύχη του παλαιού κοινωνικού γραφείου, η συντήρηση και χρήση του Δημοτικού σχολείου και η Πολιτιστική δραστηριότητα.
- Παραδίδουμε ένα υπόμνημα με τα θέματα που πρέπει να διευθετηθούν και τα έργα που πρέπει να εκτελεστούν για τη βελτίωση των συνθηκών ζωής των Μανωλιασσιών.

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Η μνήμη μου, χωρίς να ξέρω γιατί, γύρισε πίσω στα περασμένα, πήγε και κόλλησε στα παιδικά μας χρόνια και μου θύμησε γεγονότα και βιώματα που σημάδεψαν έντονα τη ζωή μας και είναι βαθειά χαραγμένα στο νου μου.

Εμείς, και αναφέρομεις στους συνομήλικους συγχωριανούς μους και της γύρω περιοχής, γεννηθήκαμε και ξήσαμε τα παιδικά μας χρόνια μέσα στη φτώχεια και την ανέχεια. Ζήσαμε στο πετσί μας τη φρίκη των πολέμων, της Κατοχής και του ξεσπιτωμού εξαπίστας του συμμοριοπολέμου.

Συνέχεια στη σελίδα 2

Γράφει ο Στέφανος
Κων. Γιωτάκης

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος διοργανώνει και φέτος τον 15Αύγουστο παραδοσιακό πανηγύρι.

Θα σας διασκεδάσουν:

Στο κλαρίνο ο Νίκος Τάσος και στο τραγούδι, ο Κώστας Παΐτας, η Νίκη Παπαγεωργίου και η Έλλη Κουμά.

15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: Η ΚΟΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ

Στις 15 Αυγούστου η εκκλησία μας πανηγυρίζει με ιδιαίτερη λαμπρότητα την Κοιμηση της Παναγίας.

Η εορτή της Κοιμησεως είναι στη συνείδηση του πληρώματος της Εκκλησίας ένα δεύτερο Πάσχα.

Οι πιστοί εκδηλώνουν με τα έθιμα και τις θρησκευτικές παραδόσεις, την αγάπη που τρέφουν στο πρόσωπο της Θεομήτορος.

Η Παναγία είναι αυτή που έφερε το Χριστό, είναι η μητέρα του Θεού.

Με την Κοιμησή της προπορεύηκε στη δόξα που μας περιμένει.

Αναστήθηκε ποιν την κοινή ανάσταση.

Από την "απλόγυψη διάγηση του Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου", μαθαίνουμε πως: Η Θεοτόκος ειδοποιήθηκε από άγγελο για τον επικέιμενο θάνατό της.

Στη συνέχεια ανέβηκε στο δρός των Ελαιών για να προσευχηθεί και κατέβηκε στο σπίτι της.

Εκεί γνωστοποίησε την αναχώρησή της. Γύρω από την κλίνη της Θεοτόκου συγκεντρώθηκαν όλοι οι απόστολοι εκτός από τον Θωμά.

Το άγιο πνεύμα σε σχήμα νεφέλης τους άρπαξε από τα διάφορα μέρη της οικουμένης, δύον κήρυσσαν και τους συγκέντρωσε στα Ιερούλιμα.

Το σώμα της κηδεύθηκε στη Γεστημανή.

Οι απόστολοι μετά την τρίτη ημέρα, προσήλθαν να προσκυνήσουν. Άνοιξαν τη σορό και βρήκαν μόνο τα εντάφια κείμενα, τα οποία έβγαζαν ευαδία.

Η Παναγία, πνευματικό κόδιμημα της Ορθοδοξίας, αιώνιο σύμβολο αγιοτήνης και αγγότητας, μητρικής αγάπης και πόνου.

Συγκλόνιζε κάθε χριστιανική ψυχή. Οι ύμνοι της διαπνέονται από γηναιότατη θρησκευτική κατάνυξη, αντάξια της θείας Μορφής της.

Η γιορτή της εκφράζει το μεγαλείο της πίστεως, τον ενθουσιασμό και της ελπίδος μας.

ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΡΟΣΩΠΑ ΜΕ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΤΗΤΑ

Αυτή την περίοδο κορυφώνονται οι ζυμώσεις για τη διαμόρφωση των σχημάτων ενόψει των επερχόμενων αυτοδιοικητικών εκλογών.

Στο βαθμό που είναι εφικτό να παρακολουθήσει κανείς, έχω την αποψή πως πολύ, φασαρία γίνεται με τα ονόματα. Τα στοιχεία που έρχονται στην επιφάνεια κατά το μεγαλύτερο μέρος είναι γύρω από τις ονοματοθήσεις.

Συνέχεια στη σελίδα 2

ΜΕΓΑΛΟ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΣΤΗ ΜΑΝΩΛΙΑΣΣΑ

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος διοργανώνει και φέτος τον 15Αύγουστο παραδοσιακό πανηγύρι.

Θα σας διασκεδάσουν:

Στο κλαρίνο ο Νίκος Τάσος και στο τραγούδι, ο Κώστας Παΐτας, η Νίκη Παπαγεωργίου και η Έλλη Κουμά.

Βάσανα πολλά έχ' η ρόκα οσπού να γεμίσ' τ' αδράτη'

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

• Στις 18 Ιανουαρίου 2005, η Βασιλική και ο Γεώργιος Θ. Μπέλλος απέκτησαν το τρίτο τους παιδί που είναι κοριτσάκι.

Na σας ζήσει το νεογέννητο.

• Στις 17 Ιουλίου η Παναγιώτα Λιόντου και ο Αλέκος Χρόνης απέκτησαν και δεύτερο αγοράκι.

Στους ευτυχείς γονείς και παππούδες ευχόμαστε να σας ζήσει το νεογέννητο!

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

• Στις 21 Μαΐου 2006 το ζεύγος Αλεξάνδρου και Μαρίας Αναστασίου, κάτοικοι Νέας Πεντέλης, βάπτισαν το πρωτότοκο γιο τους στον Προφήτη Ηλία Πεντέλης.

• Ο νεοφάνιτος πήρε το όνομα του παππού του Κωνσταντίνου. Στις 8 Ιουλίου 2006 η Νίκη Ίσιου και ο Βαγγέλης Ιωάννου βάπτισαν την κόρη τους. Τα ονόματα αυτής: Αικατερίνη και μαρία.

Na σας ζήσουν!

ΓΑΜΟΙ

• Στις 11 Ιουνίου 2006 η Μαρία Γιωτάκη του Θωμά και της Ανθούλας παντρεύτηκε τον εκλεκτό της καρδιάς της

Γιάννη Δριμαρόπουλο. Το μωσήριο του γάμου τελέστηκε στον ιερό ναό της Παντοβασιλισσας στη Ραφήνα.

Ακολούθησε δεξιώση στο ξενοδοχείο "Aquamaria" στην παραλία Μάρκης, με τους τραγουδιστές Αντώνη Κυρίτη και Μαρία Σκουλά.

• Στις 8 Ιουλίου 2006 η Νικολέτα Πέτρου της Γιούλας και του Βαγγέλη παντρεύτηκε τον εκλεκτό της καρδιάς της Μιχάλη Ανδριανέζη.

Το μωσήριο του γάμου τελέστηκε στον ιερό ναό Αγίου Δημητρίου Αγίου Βασιλείου Κορινθίας.

Μετά την τελετή ακολούθησε δεξιώση στο κέντρο "KORINTHIAN PALACE" στο Σολομό Κορινθίας.

• Στις 17 Ιουνίου 2006 η Λαμπρινή και ο Χαροκόπειος Μπέλλος πάντρεψαν την κόρη τους Κατερίνα με τον εκλεκτό της καρδιάς της Σπύρο Βέιζη. Το μωσήριο τελέσαν στον Ιερό Ναό Αναλήψεως στη Σύβοτα.

Ακολούθησε δεξιώση στο κέντρο «Μικρή Άμμος».

• Στις 18 Ιουνίου 2006 ο Γιώργος γιος της Μαρίας και του Παναγιώτη Νοδαράκη παντρεύτηκε την εκλεκτή της καρδιάς του Ευδοκία Πολυκανδριώτη. Το μωσήριο τελέστηκε στον Άγιο Νικόλαο Περιάματος.

Ακολούθησε δεξιώση στο κέντρο "Πανόραμα" Περιάματος.

Στα νέα ζευγάρια ευχόμαστε να ζήσουν ευτυχισμένα και ν' αποκτήσουν πολλά παιδιά!

ΑΝΑΓΓΕΛΙΕΣ ΓΑΜΩΝ

• Στις 22.7.2006 η Κωνσταντίνα κόρη της Διαμάντως και του Κώστα Νικολαρόπουλου θα παντρευτεί τον εκλεκτό της καρδιά της Σπύρο Σκλαβώνο.

Το μωσήριο θα τελεστεί στην Παναγίτσα Γαλατσίου.

• Στις 26 Αυγούστου 2006 ο παπα-Κώστας Ντάφλος και η πρεσβύτερη Ευαγγελία παντρευτούν την κόρη τους Ευγενία με τον εκλεκτό της καρδιά της Χρήστο.

Συγχαρητήρια και καλά στέφανα!

ΠΕΝΩΝ

ΦΩΤΕΙΝΗ ΑΘ. ΜΠΕΛΛΟΥ

Ένας-ένας από τους παλιούς μας εγκαταλείπουν.

Έφυγε από τη ζωή και η ΦΩΤΕΙΝΗ ΑΘ. ΜΠΕΛΛΟΥ

Πλήρης ημερών άφησε πίσω της παιδιά και εγγόνια.

Αντιμετώπισε δύσκολες καταστάσεις αλλά στάθηκε όρθια δίπλα στα παιδιά της μέχρι την τελευταία στιγμή της ζωής της.

Αξιώθηκε να δει τα παιδιά της αποκαταστήμενα και να χαρεί τα εγγόνια της.

Εκφράζουμε τα θερμά μας συλλυπητήρια στα παιδιά της, τα εγγόνια και τους συγγενείς της.

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Συνέχεια από τη σελίδα 1

Δεν γεννηθήκαμε σε μια ευτυχία ή κλινικές αλλά στα σπίτια των γονιών μας και τον αφαλό μας τον έκοψε και τον έδεσε κάποια πρακτική μαρή. Δεν είχαμε ηλεκτρικό φεύγοντα. Μια λάμπτα πετρελαίου φώτιζε ό,τι και όσο μπορούσε, ενώ πολλές φορές τη σημήναμε για οικονομία. Τότε μας φάτιζαν οι «σκάρφες» με τα πολλά «πρόστουφλα», που τις βάζαμε στη φωτιά, στην «αγωνίστρα», κάτια από το «μπουχαρή».

Τα φαγητά μας ήταν λιτά και φωτικά. Κρέας τρώγαμε λίγες μέρες το χρόνο. Περπατούσαμε 3-4 ώρες από τη νύχτα για να πάμε στα Γιάννενα απ' όπου οι γονείς μας αγόραζαν τα αναγκαία για τη συντήρηση μας.

Από το χωριό μας φρότωναν τα άλογα και τα γαϊδουράκια με «παζαρόξυλα», τα οποία πουλούσαν στους Γιαννιώτες όπως και αυγά και κανένα κοτόπουλο και με τα χρήματα αυτά αγόραζαν τα απαραίτητα και επέστρεφαν πάλι νύχτα στο χωριό.

Στα χρόνια της Κατοχής αλλά και αργότερα δεν είχαμε πάντα δάσκαλο στη Μανωλάδα. Δεν είχαμε βιβλία, τετράδια και μολύβια. Βασικό μαθητικό μας βοήθημα ήταν μια πλάκα σα μαυροπίνακας που περιβάλλονταν από ένα ξύλινο παραλληλόγραμμο τελάρο, το οποίο δέναμε ένα κονδύλι και με αυτό γράφαμε στην πλάκα το αλφαριθμητικό και αριθμητικό. Γράφαμε και σβήναμε.

Τα παιχνίδια μας ήταν σκληρά και είχαν μια άγρια ομορφιά. Παίζαμε «αρδαλίσα», «μακριά γαϊδούρα», «γουρούνα», «σκλέντζα», «τσιουκέ», «κυνηγητό», «πετροπόλεμο» και άλλα. Ανοίγαμε τα κεφάλια μας και δεν έτρεχε τίποτα. Ήταν κάτιο το συνηθισμένο για παιδιά και για να σταματήσουμε το αίμα βάζαμε στην πληγή ξύνομα από τις ζώνες μας «τα λουριά» ή ακόμα και χόμα. Κάναμε κανγάδες. Δεν είχες να κατηγορήσεις κάποιουν, παρά μόνο τον εαυτό σου. Γνώμασταν παρεξές-παρέξ και παίζαμε. Ό,τι χρειάζονταν για τα παιχνίδια μας ήταν έργα των χεριών μας κατασκευασμένα από ξύλα και άλλα υλικά. Μέχρι εκεί έφτανε η τεχνολογία μας.

Περπατούσαμε ξυπόλητοι στις πέτρες και τα αγκάθια, τα οποία πολλές φορές στράβωναν από τις σκληροφύσια.

Υστερά από όλα αυτά κοιτάζοντας πίσω μου δυσκολεύομαι να πιστέψω ότι ακόμα είμαστε ζωντανοί.

Όσαστ για μας ήταν τα πανηγύρια και οι γάμοι, όπου τρώγαμε και κανένα «κοφιδίου».

Εμείς ζήσαμε τα παιδικά μας χρόνια κάτια από αυτές τις συνθήκες. Είμαστε παιδιά. Μεγαλώνοντας νικήσαμε τη φτωχεία και την ανέχεια, με σκληρή δουλειά, μακριά όμως από τη Μανωλάδα.

Θυμάμαι και το πιστεύω και τώρα πως τότε, ως παιδιά, είμασταν πιο δεμένοι μεταξύ μας, πόναγε ο ένας για τον άλλο. Είμαστε πιο κοντά στην εκκλησία και την οικογένεια, σεβόμαστε τους μεγαλυτέρους. Υπήρχε ανθρωπιά και «μπέσα» μεταξύ μας, αισθήματα και αρετές που σήμερα σπανίζουν και που δυστυχώς κινδυνεύουν να χαθούν.

Ηλιούπολη, Μάιος 2006

ΟΤΑΝ Ο ΕΡΩΤΑΣ ΠΕΡΝΑΕΙ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΤΩΤΟ

ΑΡΝΙΣΙΑ ΜΠΟΥΤΙΑ ΓΕΜΙΣΤΑ ΜΕ ΧΟΡΤΑ

Γράφει ο
Αναστάσιος Π. Λιόντος

Σερβίρεται με πατάτες ψητές ή ρύζι

ΥΑΛΙΚΑ ΓΙΑ 6-8 ΑΤΟΜΑ

2-3 αρνίσια μπούτια (περίπου 3 κιλά) που θα τα ξεκοπαλίσει ο χασάπης αλλά θα κρατήσετε τα κόκαλα.

4 σκελίδες σκόρδου ψιλοκομμένες

8 κουταλιές σπύτες ελαιόλαδο

4 φρέσκα κρεμμύδια ψιλοκομμένα

3 φέτες μπετέκινο κομμένες σε λεπτές λωρίδες

2 φιλιζάνια άγρια χόρτα τρυφερά καλά πλυμένα και χοντροκομμένα.

1 κουτάλι μπούτια γλυκού ξερό

1 μάτσο μάραθο ψιλοκομμένο

1 μάτσο μαϊντανό ψιλοκομμένο. Λίγο άνιθο

1/2 φιλιζάνι καπταρές (ξεπλυμένες καλά σε ζεστό νερό και ψιλοκομμένες)

Λίγο δενδρολίβανο (προαιρετικά)

3/4 φιλιζάνιαν ίσως και περισσότερο, κρασί λευκό ξηρό

αλάτι και φρεσκοτρυμμένο παπέρι

ασπράδια από 2 αβγά

1 φιλιζάνι φρέσκο τυρί κρέμα PHILADELPHIA

2 κρεμμύδια κομμένα σε φρέσκες και ανέχουμε λίγο ζωμό από βραστή κόπτα.

ΕΚΤΕΛΕΣΗ:

Μητέρες σημερινές και αυγιανές.

Τον υπέροχο χρόνο που σας ανέθεσε η Θεία Πρόνοια δεν τον αμφισβήτησε και δε θα τον αμφισβήτησε ποτέ κανένας και ως εκ τούτου θα ήταν χιλιοειπωμένα λόγια αν για μια ακόμη φορά προσπαθούσα να τονίσω τη μοναδική προσφορά σας στη ζωή και στη δημιουργία μας ισορροπημένης κοινωνίας.

Πιστεύω πως η υπενθύμιση της προσφοράς σας και τα επαινετικά λόγια δε θα καθησυχάσουν τους φόβους σας για τις ενέργειες που απαιτούνται ώστε να επιτευχθεί η σωστή ψυχοσωματική ανάπτυξη των παιδιών σας και γι' αυτό η δική μου προσπάθεια θα στραφεί στην επισήμανση ερευνητικών συμπερασμάτων για την αντιμετώπιση των πολλών δυσκολιών που παρουσιάζονται, αφού δεν είναι εύκολη υπόθεση το σωστό μεγάλωμα των παιδιών, γιατί καθένα από αυτά αποτελεί και μία μοναδικότητα.

Παλιότερα ορισμένοι άντρες - γιατί πιστεύω σήμερα δε συμβαίνει - απελύονταν τη γυναικά τους πως αν γεννήσει πάλι κορίτσι θα τη χωρίσουν και κάποιες φορές την κακομεταχειρίζονταν.

Εδώ η ιατρική και ειδικά ο κλάδος της μοριοβιολογίας ξεκαθάρισε τα πράγματα και η εξελεκτική Ψυχολογία τα επικύρωσε. Τον καθορισμό του φύλου (αγόρι ή κορίτσι) τον καθορίζει το 23ο ζεύγος χρωμοσωμάτων του άνδρα. Ενώ τα 22 ζευγάρια χρωμοσωμάτων του άντρα και τα 22 της γυναικάς που ενένονται κατά τη γονιμοποίηση είναι ίδια, το 23ο ζεύγος της γυναικάς αποτελείται από δύο όμοια χρωμοσώματα (χχ), το 23ο ζεύγος χρωμοσωμάτων του άντρα αποτελείται από δύο διαφορετικά χρωμοσώματα το ένα (χ) και το άλλο (Y) που είναι και μικρότερο.

Αν λοιπόν κατά τη γονιμοποίηση το χρωμόσωμα (Y) του άντρα ενωθεί με το ένα από τα χρωμοσώματα (χ) της γυναικάς γεννιέται αγόρι.

Αντίθετα αν το χρωμόσωμα (χ) του 23ου ζεύγους του άντρα ενωθεί με ένα από τα χρωμοσώματα (χ) του 23ου ζεύγους της γυναικάς γεννιέται κορίτσι.

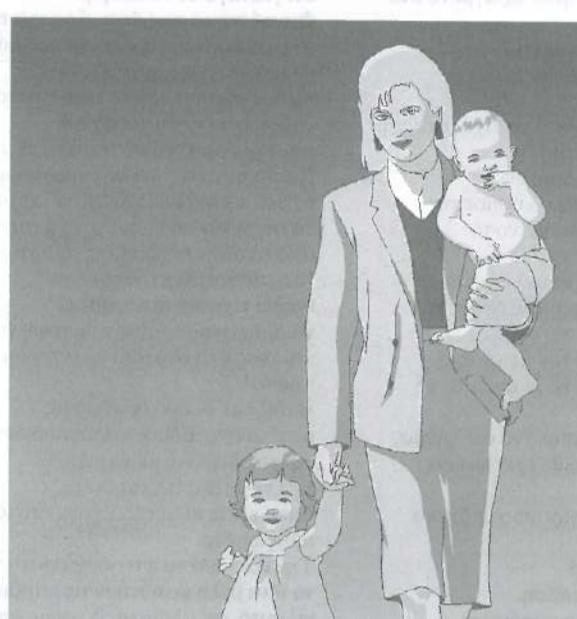
Ευκαιριακά εδώ να τονίσουμε πως οι έρευνες έδειξαν διάστημα σε κάθε 100 συλλήψεις κοριτσιών έχουμε 120-150 συλλήψεις αγοριών.

Παρά ταύτα ως την ενηλικίωση τα αγόρια είναι λιγότερα από τα κορίτσια, γιατί κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης έχουμε 50 τοις εκατό περισσότερες αποβολές αγοριών και μετά τη γέννηση μέχι το 14ο έτος έχουμε από 30-50 τοις εκατό περισσότερους θανάτους αγοριών. Υποστηρίζεται δηλαδή ότι η φύση για την οικονομία της, έχει προνοήσει ώστε να συλλαμβάνονται περισσότερα αγόρια και να εξασφαλίζεται έτσι μία ισορροπία στην ποσοστιαία αναλογία των δύο φύλων.

Ότι όμως και αν είναι το κύριο, αγόρι ή κορίτσι, είναι η χαρά της δημιουργίας. Το ανέθρεψε στα σπλά-

Η ΓΙΟΡΤΗ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ

Γράφει ο Κ. Γιαννούλας

χνα της και το ανέστησε η γυναικά, που απόκτησε τώρα τον ομορφότερο τίτλο, τον τίτλο της μητέρας.

Στη γυναικά η αντροκρατούμενη κοινωνία δεν έδωσε ακόμη τη θέση που της αξίζει, γιατί ο ανδρικός εγωισμός δεν επέτρεψε ούτε σ' εκείνους τους άντρες που διαμόρφωσαν τη θρησκεία μας να θυμηθούν τα λόγια του Χριστού ότι όλοι ενώπιον του είναι ίσοι.

Έτσι στα Θρησκευτικά του Δημοτικού Σχολείου μέχρι τις αρχές της 10ετίας του 1990 γινόταν λόγος για την παρακοή των πρωτοπλάστων και η Εύα παρουσίαζονταν ως ευκολόπιστη, με αδύναμο χαρακτήρα, που αυτή κάνει λάθη πρώτη και μετά ο άντρας. Κατέχει την πρώτη θέση σε ελαττώματα και πάντα έρχεται δεύτερη σε προτερήματα σε σύγκριση με τον άντρα. Τρανή απόδειξη η απόφαση του αυτοκράτορα του Βυζαντίου Θεόφιλου να μην παντρευτεί την Καστιανή επειδή όταν της είπε “από τη γυναικά προέρχονται τα κακά” εκείνη τον αποστόμωσε λέγοντάς του “και από τη γυναικά προέρχονται τα καλά”.

Η φράση “με πόνους να γεννάς τα παιδιά σου” έκανε τα παιδιά αυτής της ηλικίας να μαθαίνουν μόνο τη δυσάρεστη πλευρά ενός ευχάριστου γεγονότος, χωρίς να αναφέρεται πούθενά διότι το χάρισμα της μητρότητας είναι το σπουδαιότερο προνόμιο.

Ευτυχώς οι καιροί αλλάζουν και η γυναικά μητέρα

παίρνει σιγά-σιγά τη δόση που της αρμόζει. Τώρα η Πολιτεία έχει χρέος να την εφοδιάσει με τις απαραίτητες γνώσεις για να γίνει ικανή να προγραμματίζει ηλικιακά τη μητρότητά της γνωρίζοντας ότι στο 160 έτος της ηλικίας έχει αναπτύξει το 70 τους εκατό του γεννητικού της συστήματος και σε περίπτωση εγκυμοσύνης υπάρχει πι-

θανάτητα αποβολής, πρόωρου τοκετού ή επιπλοκών κατά τον τοκετό.

Μετά το 25ο έτος κάθε πενταετία αυξάνονται οι πιθανότητες ανωμαλιών στο νεογέννητο και μία γυναίκα που μένει έγκυος σε μεγάλη ηλικία διαθέτει για γονιμοποίηση ωρίμα που για πολλά χρόνια υπήρχαν στις αωτήκες της και ήταν εκτεθειμένα σε επιδράσεις χημικών ουσιών, ακτινοβολιών κ.λπ.

Σχετικά με τη μητρική στοργή όλες οι έρευνες που έγιναν απέδειξαν πως αυτή είναι απόλυτα αναγκαία για τη φυσιολογική ανάπτυξη του παιδιού. Ιδιαίτερα τα πέντα πρώτα χρόνια - κυρίως τα δύο πρώτα - η μητρική στοργή είναι καθοριστική για τη διαμόρφωση της προσωπικότητάς του. Η μητρική στέρεηση είναι δυνατόν να προκαλέσει ανεπανόρθωτες ξημέρες σ' όλες τις περιοχές της ανάπτυξής του. Τα παιδιά που στερήθηκαν τη μητρική στοργή στα τρία πρώτα χρόνια, παρουσίασαν αργότερα πνευματική καθυστέρηση - σε σχέση με αυτά που ανατράφηκαν κανονικά - ήταν πιο επιθετικά, εξαρτημένα από τους μεγάλους και υπερκινητικά.

Οι τρυφεροί γονείς που μιλούν με τα παιδιά τους, τους δίνουν παιχνίδια, παίζουν μαζί τους και τα κάνουν να έχουν εμπειρίες, βοηθούν την αυτόνομη συμπεριφορά τους που είναι καθοριστική για την κοινωνικοποίηση του παιδιού και την ομαλή του ένταξη στην κοινωνία.

Τελείωνοντας σημειώνω διότι παραμέρισα τη μηνυμετακή χρήση του επετειακού λόγου που χαρακτηρίζεται από μία υπερβολική τελετουργικότητα και επισημότητα, η οποία δύσα δύσα πιο πολλούς τύπους απαιτεί, τόσο περισσότερο μετακινεί το γεγονός από την πραγματικότητα στο παραμύθι και ελάχιστα τρέφει την ανησυχία και την έρευνα, και χρησιμοποίησα τη δημιουργική μορφή, το δημιουργικό επετειακό λόγο που εξασφαλίζει στο γεγονός διαχρονική ισχύ, επιδέποντας τα πολλά νοήματα, τα οποία όχι μόνον δε θίγουν το γεγονός, αλλά το ενισχύουν.

ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ για τη ΜΗΤΕΡΑ που γιορτάζει.
Κώστας Ε. Γιαννούλας
Σχολικός Σύμβουλος
Πτυχιούχος Φ.Π.Ψ.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ για τη Διεύθυνση
Αν κάποιο από τα άθρα μου δεν καλύπτεται από τις προδιαγραφές της εφημερίδας σας, ανεπιφύλακτα μπορεί να μη δημοσιευτεί.

-Ουρέ Μπάρμπα Γιώργο, μάτ' Μπανιάσα σ' λέουν θα πάου στον χουριό, σ' Συνοικίγια, εικεί πάχε εικείσι του ζαγάρ του κτήμα, ξέρες ζουρέ εικείσι του πιριφασμένοι μι τα σύρματα κει τα σιδηρουπασσάλια κει θα του κάμουν γης μαδιάμ. Θα τα γκρημήσου ούλα ουρέ σ' λέουν. Πρέπει ουρέ να πειράσσεις σ' θρόμους, τ' αυτοκίνητου μαθές του τρανό, του Τάιρ (TIP) δηλαδή μέτου μεγάλου του φουρτί-

καφε - Ψήσταρι
"ΟΛΥΤΣΙΚΑ"

Ο ΚΑΡΑΓΚΙΟΖ' Σ ΒΟΥΛΗΝΤΗΣ

ου, τα νιρά ουρέ τε ημιφιάλουσ', πε σούλεγαν ταν άλλ' βουλά, π' θα κάνουμι μι θα δώκουμι στου φύλου μας. Απούθει θα περάσουν αυτά ουρέ, ξέρες; Αυτός ουρέ μονάχος είναι μόνο για δυσ αμάξια γωνταχίδια, δεν είναι για νταλίκες ουρέ.

Ξέρες, μαθές, ότι πρώτη είμι Βολητής, αλλά κει μεγάλους Υπουργός σ' γκυβέρνηση; Ποιός μπουρεί να μ' κουνήθη ουρέ. Ήμείς είμιστει μεγάλ' κει τρανοί κι έχουμι μεγάλ' δύναμ'. - Ουρέ Καραγκιοζ' ξέρες ουρέ, ότι του Σύνταμα λέει,

πεια θα τουν φκιάζουν. Δεν υπουρλουζου τύποι. Κανέναν ουρέ, κανέναν. Έχουν ασύλια ουρέ. Ποιός μπορεί να μη σταματήσῃ. Βήκεις κει στώρα να μ' πης της ηξυπνάδεις σ' για ιδιοχτησίγες κει πρώνια αλλογαγα. Τι θα πη ουρέ ιδιοκτησίγα; Ήμείς θέλουμε να φκιάζουμε τ' δλειά μας. Κει σα μαζί μ' λες για ιδιοχτησίγες; Ακούμεις εικεί πούβεντα απ' τουν Μπάρμπα Γιώργον! Εικεί π' θα νάλειγεις καμίνια ουρμήνια της προυκουπής, τοσαμπνάς πέρα τ' λάκα. Κει μειτά τι θα πη ιδιοχτησίγα; Ήμείς τα ιξουσάζουμε ούλα. Κει τις ιδιοχτησίγες κει τις ανθρώπες, κει τα πάντα σ' λέουν ουρέ, μα τους καταλάβεις καλά. Να του βαλς καλά στου μιαλό σ'. Να του χουνέψης ουρές, κι άμα δε μπουρείς, να πηγής και καμίνια σόδα. Αειτι τώρα, φεύγα. Πάεθε βθ στην ημιχή της Παναίας, μη σπου κει καμίνια κει καμίνια βαρεία κιβέντα, γιατί πουλό μή ξάλσεις. Ακούς εικεί ιδιοχτησίγες και πράσινα αλλογαγα. Ακούς εικεί Σύνταμα κει νόμ' κει κονόμι; Ξέρες ουρέ ποιός είμι γώ;

**ΤΟ ΝΕΑ ΑΠΟ
ΤΟ ΤΟΠΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
Δ.Δ. ΜΑΝΩΛΙΑΣΣΑΣ**

Άρχισαν και συνεχίζονται οι εργασίες για τη διαμόρφωση του προσαύλιου χώρου του Αγίου Γεωργίου Μανωλιάσσας και του πεζοδρομίου της πλατείας τα χρήματα είναι από το πρόγραμμα «Θέσεας».

***

Επίσης συνεχίζονται οι εργασίες για τη διαπλάτυνση του δρόμου Μανωλιάσσας Αμπελειάς.

***

Ο προσαύλιος χώρος στον Προφήτη Ηλία έχει διαμορφωθεί με μπάζα.

***

Μέσα στο μήνα Αύγουστο θα γίνει ενημέρωση από δικηγόρο για τα κτήματα στη θέση «μπουνιά».

***

Το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο ευχαριστεί τον Αθανάσιο Ηλ. Γούση για τις προσεδρες δωρεές τις πινακίδες για την Αγία Τριάδα και τον Προφήτη Ηλία.

***

Ασφαλτοστρώθηκε ο δρόμος από το «κατ'τηγάδ」 μέχρι το σπίτι του Βασιλη Μπέλλου.

***

Στις αρχές Ιουνίου οργανώθηκε στα Ιωάννινα η εκδήλωση «Ναυτική Εβδομάδα».

Την ευθύνη της οργάνωσης είχε ο Αρχηγός του Ναυτικού Αντιναύαρχος κ. Δημήτριος Γούσης που κατέγειται από τη Μανωλιάσσα, γιος του Γεωργίου Δ. Γούση. Την εκδήλωση χαιρέτησε ο πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Κάρολος Παπούλιας.

Ο Πρόεδρος του Τοπικού Συμβουλίου

Δ.Δ. Μανωλιάσσας
ΓΟΥΣΗΣ ΑΛΕΞΙΟΣ

MIA NYXTA STA KALINTERIMIA TOU MPOYENOΣ AİRES

Οι ακτίνες του ήλιου χάιδεψαν τα λαδερά μαλλιά της. Ξύπνησε σαν από λήθαργο και σκέφθηκε για λίγο αν ζη. Χουζούρεψε το «άρωπτο» κοριμί της και το μυαλό της θολωμένο από χθες φτερούγιζε σε πέλαγα ονείρων. Εποκεπάστηρε αργά και στριφούρισε σαν νάθελε εκείνον ν' αγκαλιάστη.

Εκείνος ήταν ναυτικός απ' τους πολλούς πολύ πρώτης της άφησε τα «λίγα» και πήγε στο βαπτόρι που ήταν αραγμένο στο μυράγιο.

Αχ και πάλι μόνη αναστέναξ!!!.. Πλάι στο κομόδινο άπλωσε το χέρι κι έπιασε τα λεφτά εκείνουν.

Ένοιωσε ένα σκιότημα, γιατί τα είχε ανάγκη. Μάζευε η μέρα τα φτερά της κι έπρεπε να βγή για να «δούλεψη».

Μια ρουτίνα, μια συνήθεια ο κόσμος της Το μινι πρις της πήγαινε κι εκείνο το μπλούζακι,

καλό το μέικ απ., αληθηνή κουκλίτσα. Κλειστό το σπίτι, σκοτάδι μέσα, έφυγε η αναπνοή.

Στο δρόμο, με συντροφιά των πειρασμό Περπάταγε με βήμα θηλυκό κι ανέμιζε τα «πίσω» κάπου-κάπου ένα γιοχάσιμα ένα σφύριγμα, πρόσω τάθελε αυτήν. Ένοιωθε έχει ψωμά ακόμη.

Έφθασε στο σπέκι και μοιράσε χαμόγελα πολλά.

Έχει χρόνια στην δουλειά και ήξερε που έπρεπε να πέση.

Τα μάτια λαμπτιζανε κι η ορχήστρα «Έπαιξε νοσταλγικούς σκοπούς.

Τα παιδιά οι ναυτικοί μετά από μήνες πάσσανε λιμάνι και τώρα μακριά από φουρτούνες αγωνίες, αγέρες και καπημός, νοιώθουν χαρούμενοι! Χορεύουν, φωνάζουν, μεθάνε, ξεφαντώνουν.

Αργά μεσάνυχτα και βρήκαν όλοι τους το ταΐο.

Πρώτα μιλήσανε τα μάτια, γλυκά χαμόγελα μετά η «συμφωνία»

αγκαλιαστήκανε για λίγο τρυφερά, χαϊδέψανε τα χέρια.

Πουσίς ήταν πρόσδιος τη κατνιά από τα τσιγάρα την μιρωδιά απ' τα χυμένα τα ποτά, τον πνιγηρό αέρα, απ' τα λογής χνώτα

και τόσα άλλα να ζυγίση; Όλοι έρμαια της ηδονής!!!.. και του κεφιού...

Κουρασμένα σώματα, θολωμένα μιαλά με άβουλη, αδύναμη και νυσταλέα σκέψη!!!..

Όχι όλες πως βρήκαν «παιδιά»

αλλά οι πιο νέες θα κονιμήσουμε απόψε.

Κι οι άλλες που τόσα χρόνια,

τραγουδούσανε το ίδιο το μοτίβο

τις έφαγε ο χρόνος τα ξενήχτια το ποτό,

η ηδονή, το δυνατό πάθος, και η «μαύρη»

Ήταν δίπλα μου και μου' πέ

στι για λίγο θε να λεψή.

Φαντάστηκα πως ήταν ώρα για τη «δόση»

το εισιτήριο του παθιασμένου κόσμου

να μη σ' αυτόν τριλίζοντας,

να διώξῃ την αλήθεια από μπροστά της

ναρθή τη πυκνή η καταχύνια

που κρύβει το σωστό από το ψέμα.

Να περπατήση για λίγο φορτωμένη,

το σάκκο της ζωής, βαρύ γ' αυτήν,

να σύρη την λήθη και την χώμασα

από το σάπιο σχοινί της μαρτσίτας.

Και σαν για λέγο περιμένει

θα δει τ' αγέρι που φυσάει

να διώχη μακριά την δύορφη ψευδασθηση

και τότε όλα στο ίδιο καλυτερίμι σπώς

πρώτα!...

Βαδίζει με οι δύο σιγά αργά,

μεσ' το σκοτάδι σιγοτραγουδώντας

σφιχτά δεμένοι με τα χέρια

τις ψυχές και τις καρδιές.

Γιατί εμείς κι αυτές, έχουμε το ίδιο

πεποιμένο.

Την μοναξιά τα φτερουγίσματα της σκέψης

τα ίδια βέλη ματώνουν τις καρδιές μας

γ' αυτό, σ' αλήθεια, δίνουμε απλόχερα

την ανθρωπιά σε άλλους.

Στην κουνιώνα είναι μόνες χωρίς φαμίλια

και όλοι βλέπουν στην μορφή τους

το πρόστυχο, το άτιμο, το ανιθικό

την αμαρτία στολισμένη

με τ' άχρηστα διαμάντια για σκουπίδια.

Μα σαν κοιτάεις πιο βαθιά στα σωθικά τους

θα δεις την πίναρα, τον πόνο, ένα δράμα

που σιγοψιθυρίζουνε, γιατί είναι αδέλφια

αυτά.

Όσο για μας δεν βρίσκουμε σκαλι

ν' ανέβουμε πιο ψηλά στα φωτεινά.

Κι ο Ανάχαρσης κάποτε το είπε:

«Κρίμα σ' αυτούς που ταξιδεύουνε,

έχουν χάσει το παιχνίδι της ζωής,

ο Θεός μόνο τους ξέρει.

Στην αγκαλιά του σκοταδιού ένα ανθρώπινο κουρέλι αγκομαχούσε.

Πάψε της είπα κάποιος πονάει

κι έχει για στρώμα το πλακόστρωτο.

Ήτανε «κάποια» που

έβγαζε με κάποιο

την στενοχώρια απ' τα

χειλική.

Την άγγιξα κι άνοιξε τα

μάτια της μα πάλι τ' ακλεισε το βάρος των βλεφάρων.

Το σώμα της κουρέλι απ' το πιοτό

σπασμαδικά κουνιώτανε στο καλντερόμι.

Μαλλιά ανάκαπτα χέρια, κρεμάμενα,

πόδια γυμνά και μισοδιπλωμένα.

Η άλλη δίπλα με κοίταξε στα μάτια

γέλασε πικρά και δάκρυα

κιλήσανε καντά στα μάγουλά της.

Έπεισε επάνω μου και μου ψιθύρισε

Τόνομα «εκείνης» ΝΟΤΑ την λένε,

την γνωρίζω, αλλά τώρα πια καταλαβαίνεις.

Ναι, κατάλαβα πολλά στ' αλήθεια!

Ποτέμια οι συμφορές πνίγουνε τον κόσμο.

Όταν περάση η άνοιξη της νειστής

</

Από τη Μανωλιάσσα για «τ' αχνάρια»

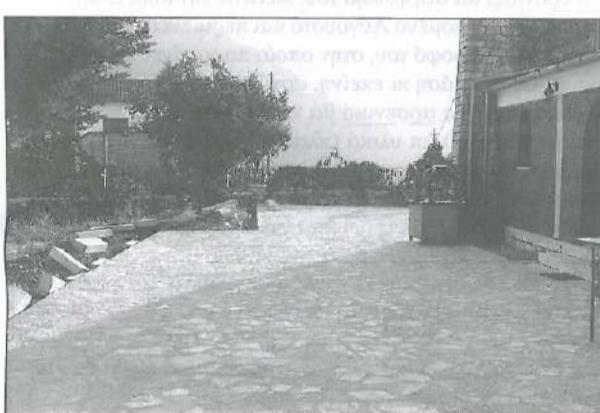
• Με λαμπρότητα γιορτάστηκε και φέτος ο Άι-Λιας. Αν και ήταν εργάσιμη ημέρα, αρκετοί ανέβηκαν ν' ανάψουν το κερδόκι τους και να ψελίσουν την προσευχή τους. Ακόμα και γριούλες ανηφόρισαν ποδαράτα με τις ομπρέλες σαν τον παλιό καιρό.

Την οργάνωση της εκδήλωσης ανέλαβε ο Κώστας Ι. Γιωτάκης. Την εκδήλωση υποστήφιξαν καλλιτεχνικά ο Νίκος Τάσης με το κλαρίνο και ο Κ. Παΐλας στο τραγούδι.

Την εικόνα του Προφήτη Ηλία κράτησε η Αμαλία Γούση.

• Ολοκληρώθηκε η κατασκευή του πεζοδρομίου στην πλατεία και συνεχίζονται οι εργασίες για τη διαμόρφωση του προαυλίου χώρου του Αγίου Γεωργίου.

Που ψηφίζεται στη Βουλή, χωρίς τροποποιήσεις

Κοινότητας μέσα σε ένα μήνα από την υποβοήθη της αίτησης, υποχρεύται να προβεστί στην προκήρυξη του δημοψηφίσματος.

4. Τα θέματα που τίθενται σε δημοψήφισμα κατά τις ανωτέρω παραγράφους, θα πρέπει να διατυπώνονται με ερώτημα, το οποίο πρέπει να είναι κατά το δυνατόν σύντομο και σαφές. Η προτίμηση του εκλογικού σώματος εκφράζεται με τη χρήση των όρων «ΝΑΙ» ή «ΟΧΙ».

5. Δημοψήφισμα δεν μπορεί να διεξαχθεί για θέματα που αφορούν τον προϋπολογισμό του Δήμου ή της Κοινότητας ή την επιβολή τελών. Δεν επιτρέπεται να διεξαχθεί δημοψήφισμα το τελευταίο έτος της δημοτικής περιόδου, με εξαίρεση τις περιπτώσεις των άρθρων 3 και 4. Επίσης δεν επιτρέπεται η διεξαγωγή δημοψηφίσματος κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου, για την ανάδειξη των μελών του εθνικού ή του ευρωπαϊκού κοινοβουλίου.

Δημοψήφισμα για το ίδιο θέμα δεν μπορεί να διεξαχθεί, πριν περάσει ένας χρόνος από την διεξαγωγή του προηγούμενου δημοψηφίσματος.

6. Δικαίωμα συμμετοχής στο τοπικό δημοψήφισμα έχουν οι έχοντες δικαίωμα ψήφου στις εκλογές για την ανάδειξη δημοτικών και κοινοτικών αρχών.

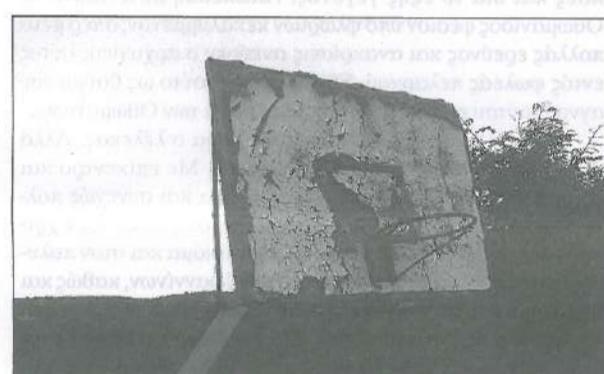
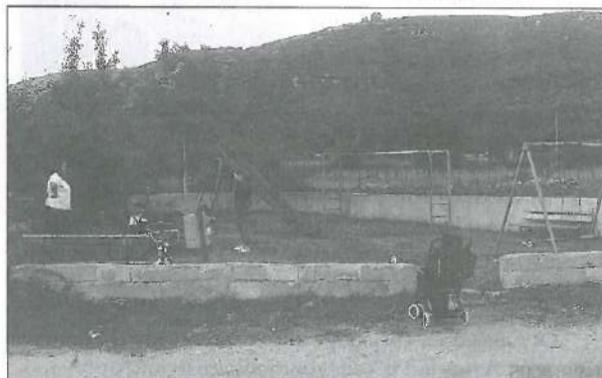
Έγκυρο θεωρείται το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος, εφόσον συμμετείχε το 50% των εγγεγραμμένων στους εκλογικούς καταλόγους.

Το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος, που διεξάγεται σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις, δεσμεύει το οικείο συμβούλιο στο πλαίσιο της απόφασης που θα πάρει για το θέμα που διεξήκει.

7. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των υπουργών Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν τον έπειγονο νομιμότητας της διενέργειας του τοπικού δημοψηφίσματος από το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας, κατά το άρθρο 149, την προκήρυξη και τη διαδικασία διεξαγωγής της ψηφοφορίας, την εξαγωγή και δημοσίευση του αποτελέσματος, τους όρους χρηματοδότησης των εμπλεκόμενων πλευρών και προβολής των προβλημάτων θέσεων, καθώς και κάθε σχετικό θέμα.

• Συνήθως μιλάμε για τα παιδιά και τις παροχές μας σ' αυτά. Στις φωτογραφίες διακρίνεται η κατάσταση που έχουν περιελθει σήμερα η παιδική χαρά και οι μπασκέτες.

Γράφει ο Γεωγόφης Αρ. Γιωτάκης

Ο χώρος της παιδικής χαράς είναι όλο λακούβες, γεμάτος με σκουπίδια, αγκάθια και βατονιές.

Οι κούνιες κακοουστηρημένες, επικίνδυνες και ακατάλληλες για τα μικρά παιδιά.

Στις μπασκέτες έχουν σαπίσει οι ξύλινες επενδύσεις και πέφτουν κομμάτια.

Οι φωτογραφίες είναι μαρτυρίες της αδιαφορίας του δήμου αλλά και των φορέων που εμπλέκονται. Ούτε τα βασικά δεν παρέχουμε για αθλητη στα παιδιά μας. Δεν γίνονται όλα με τα λόγια, κάποιος πρέπει να δώσει σημασία.

Τα παλαιότερα χρόνια ο Πολ. Σύλλογος διατηρούσε και μια μεγάλη βιβλιοθήκη, πικν-πογκ και άλλα επιτραπέζια παιγνίδια, όλα αυτά τις έγιναν;

Καλά είναι τα πανηγύρια, αλλά υπάρχουν και άλλα πράγματα στη ζωή, δεν έμαστε μόνο για τα πανηγύρια.

• Με την ευκαιρία δημοσιεύω και μία φωτογραφία από τη ράχη, ακριβώς κάτω από τα σπίτια των Παπάδων και του Γ. Παπαθανασίου.

Δίπλα στον κάδο διακρίνονται χύμα το υλικό για τα στηθαία του συγκεκριμένου τμήματος του δρόμου. Κατά κοινή ομολογία είναι το πιο επικίνδυνο σημείο. Η προμήθεια είχε γίνει επί προεδρίας Πολύκαρπου Μπέλλου.

Γιατί τα στηθαία δεν μπαίνουν στη θέση τους;

ΤΟ ΑΝΕΚΔΟΤΟ ΤΟΥ ΤΡΙΜΗΝΟΥ

Πάει ο μπαμπάς στο κρεβάτι του παιδιού του να του πει καληνύκτα και το ακούει να κάνει την προσευχή του. Χωρίς να θέλει να το διακόψει λοιπόν, ακούει τι λέει: «Θεούλη μου θέλω να έκεις καλά τη μαμά μου, τον μπαμπά μου, τη γιαγιά μου και δώσε χαιρετίσματα στον παπού μου».

Το ακούει ο μπαμπάς αλλά δεν δίνει σημασία. Την επόμενη μέρα κινητεύει το τηλέφωνο και είναι η γιαγιά να μας ευημερώσει πώς πέθανε ο παπούς!!!

Το ίδιο βράδυ πάει πάλι ο μπαμπάς να καληνυκτίσει το παιδί και ακούει: «Θεούλη μου να έκεις καλά τη μαμά μου, τον μπαμπά μου και δώσε χαιρετίσματα στην γιαγιά μου».

Το ακούει ο μπαμπάς αλλά και πάλι δεν δίνει σημασία: Την επόμενη μέρα πέθανε η γιαγιά!

Ο μπαμπάς τα είδε όλα!

Το βράδυ πήγε επιτίπδες να κρυφακούσει:

«Θεούλη μου, θέλω να έκεις καλά τη μαμά μου και δώσε χαιρετίσματα στον μπαμπά μου».

Με το που το ακούει αυτό ο μπαμπάς τρελαίνεται!

ΕΥΘΥΜΑ, ΣΟΒΑΡΑ ΚΑΙ ΣΟΦΑ

1. Η συγγάρη είναι το άρωμα που βγάζουν τα λουλούδια όταν κάποιος τα πατάει.

2. Στα αναπάντεχα της ζωής ούτε να κλαίς, ούτε να γελάς. Να καταλαβαίνεις!

3. Δεν πρέπει να κουνής τα πόδια σου προτού καβαλικέψεις το άλογό σου.

4. Ο σοφός μιλάει για ελάχιστα από δύσα γνωρίζει.

Ο ανότας έχει γνώμη για τα πάντα και κυρίως γ' αυτά που δεν γνωρίζει.

5. Οι φτωχοί ζουν με τα δύνεια. Οι πλούσιοι κοιμούνται με εφιάλτες.

6. Το δέντρο ρίχνει τη σκιά και σε αυτούς που το ραβδίζουν.

7. Ισχυρός άνθρωπος είναι εκείνος που συγχωρεί την οργή του.

Υπομονετικός εκείνος που μπορεί να κρύψει τη δυστυχία του.

Πλούσιος εκείνος που αρκείται στα αναγκαία και

Πλεονέκτης εκείνος που δεν ικανοποιείται ποτέ με αυτά που έχει και λυπάται γι' αυτά που του λείπουν.

Μεγ. Βασίλειος

8. Εκείνοι που δεν έκαναν τίποτε κατηγορούν τους άλλους γιατί δεν τα έκαναν όλα.

9. Είναι θαυμάσιο για τον άνθρωπο να ξέρει να μιλάει πολλές γλώσσες αλλά είναι πολύ σπουδαιότερο να ξέρει να συγκρατεί τη μία που έχει.

10. Ο τεμπέλης αποφεύγει τα μύγδαλα επειδή βαριέται να τα σπάσει.

Ο εργατικός φυτεύει αμυγδαλιές.

Σ.Κ.Γ.

(Αποσπάσματα από το βιβλίο του Ε. Α. Μπόγκα)

Συνέχεια από το προηγούμενο φύλλο

Και ο Γρανίτσας γράφει για το λέλεκα πως ήταν φιλότουργο πουλί. «Μίαν ή δύο εβδομάδες, αφού έπεσαν τα Γιάννινα, γράφει, η πρώτη επιτροπή των Τούρκων, που έγινε, και το πρώτο παράπονο που έκαμε, ήτο για τους πυροβολισμούς κατά των λελεκών. Και όταν τα βράδυα ο Χότζας εκαλούσε τους πιστούς εις δέησιν από τους ύψους του μιναρός και τα λελέκια των συνώδευν από τις στέγες με τα πένθιμα εκείνα κροταλίσματα του ράμφους των εφαίνοντο σαν να έκαναν ένα παράπονο στον Άλλαχ.

«Εφήγες Περγαμπέρ (Προφήτα)¹ από το Μεσολόγγι, πήγαμε στην Άρτα, ήρθαμε στα Γιάννινα. Από εδώ ώμως πολύ μακριά μας έφυγες... Πού να σε φτάσουμε...».

Άλλα και για τους χριστιανούς ήταν φιλότουργο πουλί. Γι' αυτό την προδοσία κατά του Γρίβα, σταν έφθασε στο Κουτσελιό στα 1854, ο πρειφώτης τραγουδιστής την αποδίδει στο λελέκι:

«Ο Ντελή Γρίβας έπιασε τον Κουτσελιό τα σπίτια

ΜΑ ΤΙ ΛΕΝΕ ΟΙ ΤΡΕΛΟΙ!

* Το ξέρετε ότι υπάρχουν 336 λακουβίτσες σε μπαθάκι του γκοΐφ; Θα μου πείτε ποιος τρελός κάθισε και τις μέτρησε;

* Ξέρετε ότι στη Γη κάθε λεπτό έχουμε 6000 αστραπές; Πώς οι γυναίκες ανοιγοκλείνουν τα μάτια τους 2 φορές συχνότερα από τους άνδρες; Πώς οι βλεφαρίδες μας κρατούν μόνο 5 μήνες και μετά πέφτουν και ότι οι δεξιόχειρες ζουν περισσότερο από τους... αριστερόχειρες!

Και τα παράξενα δεν σταματούν εδώ.

* Το ξέρετε πως υπάρχει ένα δένδρο που δε καίγεται; Για την ακρίβεια πρόκειται για τον φημό των δένδρων Σεκόγια ο οποίος είναι αφλεκτός. Σε περίπτωση ποιοπόν που θα πάρει το δέντρο φωλιά αυτή θα κάψει μόνο το εσωτερικό του!!!

* Ξέρετε ακόμη ότι οι αρουραίοι γεννούν κατά μέσο όρο 2000 μικρά το χρόνο, ότι οι γάτες ακούν... υπέρηχους και πώς μπορούν να βγάλουν 100 φωνητικούς ρήτους σε σχέση με τους σκύλους που φτάνουν μόνο τους 10;

* Όσο για την καρδιά των σκύλων: Το ξέρετε πως χτυπά 40 φορές περισσότερο από την καρδιά του ανθρώπου;

Και το πιο κουφό:

Το φανταζόσαστε πως ο γαιοσκώπηκας έχει όχι μία, ούτε δύο απλά... 5 καρδιές;

* Ξέρετε επίσης ότι οι γυμνοσαπίλιαγκες έχουν 4... μύτες και πώς οι γρύθοι ακούνε από τα... γόνατά τους;

Πώς ο τόνος είναι το μόνο ψάρι του υγρού βασιλείου που δεν σταματά ποτέ να κινείται και πώς το μυρμήγκι έχει τη δύναμη να σπάσει... 50 φορές το βάρος του και να σπρώξει... 30 φορές το βάρος του; Μιλάμε δηλαδή για μίνι... μασίστες!

Αναστάσιος Π. Λιόντος

ΨΑΡΟΤΑΒΕΡΝΑ «Η ΤΡΑΤΑ» ΚΛΕΑΡΧΟΣ ΜΠΕΛΟΣ

ΤΟ ΣΤΕΚΙ
για καλοφαγάδες

ψάρια φρέσκα
Αστακοί
Καραβίδες
Καλαμαράκια
από την Τράτα μας
κατευθείαν στα κάρβουνα
Δξιοπρέπες περιβάλλον

Δόμηση εσωτερικού χώρου

Γυψοσανίδες - Ψευδοροφές
Φωτισμός - Διακόσμηση

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΑΡ. ΓΙΩΤΑΚΗΣ

Κλεισούρας 21
Τηλ. 26510 36035 - κιν. 6945 902525

ΕΠΙΔΙΟΡΘΩΣΙΣ ΡΟΥΧΩΝ

ΒΑΡΒΑΡΑ ΝΤΑΦΛΟΥ-
ΠΙΔΑΡΗ
Τσιριγώτη 41 Ιωάννινα
Τηλ. 26510-33246

Τα ζώα και τα πουλιά στους Ηπειρωτικούς θρύλους

Ο ΛΕΛΕΚΑΣ

Κι είχε μαξί τον μοναχά τρακόσα παλλημάρια.

Σαν τόμαθε ο Αβδή Πασάς (ένα λελέκι το είπε)
εβγήκε από τα Γιάννινα,
νήχτα βαθύ σκοτάδι

Κι επήγε κι εξημέρωσε
στουν Κουτσελιού τις φάχες.

Η τουρκοφίλια αυτή τον λέλεκα επροχώρησε κάποτε έως τον πειρασμό να έχει και στη φωλή του ήπατο γυναικείο τουρκικό ενθύμιο: Προκειμένου για το Σοφιανό, Επίσκοπο Δρυνούπολεως (1711), ο Ι. Λαμπτόλης² αναφέρει και το παρακάτω περιστατικό:

«Οι Οθωμανοί εθεώρουν και εσέβοντο τον Επίσκοπον τούτον ως Άγιον διά τον οποίος αποτελούνται το εξής γεγονός: Απωλέσθη ποτέ νεάνιδος Οθωμανίδος φέσιουν υπό φλωρίων κεκαλυμένον, όπερ μετά πολλάς ερείνας και ανακρίνεις ανεύρεν ο αρχιερεύς ούτος εντός φωλεάς πελαργού. Εθεωρήθη δε τούτο ως θαύμα του ογνού τούτου επισκόπου παρά των Οθωμανών».

Ήτο τουρκοφίλος, λοιπόν, προτίτερα ο λέλεκας. Άλλα μετά το 1913 έγινεν άλλος... άνθρωπος. Με επίκεντρο και οριμητήριο την άλλοτε τούρκικη συνοικία και συνεχώς πολλαπλασιαζόμενος έχεινεται τώρα και στις ανέκαθεν χριστιανικές συνοικίες και χτίζει φωλής ακόμα και στον πολυθρύβιο εμπορικό κεντρικό δρόμο των Ιωαννίνων, καθώς και στα καμπαναριά των εκκλησιών. Ξεθάρρεψε μάλιστα και πηγαίνει τώρα και στα χωριά. Τον αντάμωστα τελευταία και στην Αρδομίστα, το χωριούδικο, που είναι στην αντίπερα όχθη της λίμνης των Ιωαννίνων. Τρεις μάλιστα εκάθητο σοβαροί και ακίνητοι στο ένα πόδι τους, όπως στις παλιές ζω-

γραφιές, απένω στο καμπαναριό της εκκλησίας του χωριού.

Παρά το προσανατολισμό του αυτόν «στη νέα κατάστασι», δεν ξαρώ γιατί άμα τον αντικρύζω αναπολά τους Τούρκους Χοτζάδες. Πιθανώς γιατί έχει τη φορεσιά των ιμάρτιδων. Άσπρο σαρόν (τζαλμά) στο κεφάλι και κατάμαυρα ράσα (τζουντέδες).

***

Μας έρχεται (Ηπειρο, Θεσσαλία, Μακεδονία, Θράκη) κατά το Μάρτιο από την Αφρική και επιστρέφει εκεί πάλι τον Αύγουστο. Στα Γιάννινα ορίζουν και την ημέρα: στις 6 Αυγούστους «με τον πάλησ»... Οι μελετηταί της Σαντος των πελαργών έχουν παρακολουθήσει την πορεία του. Δεν πηγαίνει κατ' ευθείαν στην Αίγυπτο, αλλά μέσω Κρήτης και Κύπρου και κάμνει σταθμό στην Παλαιστίνη. Τρέφεται για κάμποσ καιρό με βατόχιλα και άλλα θηράματα στα έλη και στις όχθες του Ιορδάνη ποταμού και περιμένει εκεί, ως που να λάβῃ ειδήσεις ότι έχει πλημμυρίσει ο Νείλος, αφού προχωρήσει κάπιτος το φθινόπωρο, όπου και θα ξεχειμάσουν οι πολλοί. Οι άλλοι συνεχίζουν το μακρύνον τους ταξίδι για τις περιοχές των μεγάλων λιμνών της Αφρικής. Μερικοί έχουν μάλιστα, κατασκευάσει και το σχεδιάγραμμα του δρομολογίου των λελεκιών από την Ευρώπη στη Μαύρη Ηπειρο.

Έχουν, άρα, δίκιο τα Γιαννιωτάκια, που τον υποδέχονται τον Μάρτη με αλλαλαγμούς χαράς με το προστηρωτικό του Χατζή (Προσκυνήτης των Αγίων Τόπων) καθώς χαμηλοπετώντας κατευθύνεται στην παληγά του φωληά:

Λέλεκα, Χατζή - παπά

Πού ν' τα χλιαρά πρόβατα

Πέρα στα λακκώματα

Τρωάν σι λύκονς χαλιρί

Κι η αλεπού μαραντή

Πρώτος από κάθη ζευγάρι φθάνει ο αρσενικός, ο οποίος και θρονιάζεται στη φωλή του, πάντοτε την ίδια, αυτήν που άφησε τον πρασμένο Αύγουστο, που περιμένει με ανυπομονήσια την σύντροφό του, στην οποία παραμένει «πιοτός δια βίου». Όταν φθάσει κι εκείνη, αρχίζουν τότε να σιγνωμίζουν το σπίτι τους. Το αρσενικό θα κουβαλήση τα απταιτούμενα για την επιδιόρθωση υλικά (κλαδιά ξηρά, τσάκνα) φύλλα, καλάμια, όχυρα, χόρτα, χωρίς λάσπη) και η γυναίκα του τα τακτοποιεί. Δε λείπουν τα χαρτιά και τα κουρέλια. Σε μια φωληά κάποτε ένας απρόσεκτος σύνγος έφερε ένα κουρέλι που κάπνιζε, και έκαψε σε λόγο ολόκληρη τη φωληά. Νομίσθηκε τότε ότι η φωτιά έβγαινε από το σπίτι και εκάλεσαν την πυροσβεστική υπηρεσία των Ιωαννίνων.

1. Ο Γρανίτσας γράφει Αλλάχ, που σημαίνει Θεός. Φαντάζουμε δεν είχε στο νον του τέτοιο πράγμα.

2. «Ηπειρωτ. Μελετήματα» τεύχος έκτον σ. 16.

Συνέχεια στο επόμενο

ΨΗΤΟΠΩΛΕΙΟ-ΤΑΒΕΡΝΑ

ΟΛΑ ΣΤΑ ΚΑΡΒΟΥΝΑ

Η ΑΥΛΗ

Η ΑΙΘΟΥΣΑ
ΚΛΙΜΑΤΙΖΕΤΑΙ

ΔΙΑΝΟΜΗ
ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ
ΑΠΟ 12.00-00.00

ΚΡΕΟΝΤΟΣ 146 ΣΕΠΟΛΙΑ (ΕΝΑΝΤΙ ΜΕΤΡΟ)

ΤΗΛ. 210 51.25

IΣΤΟΡΙΑ**Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΜΙΚΤΟΥ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΕΥΜΑΤΟΣ
ΣΤΗΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ****Γράφει ο
Στέφανος
Κ. Γιωτάκης**

Συνέχεια από το προηγούμενο
Την 1η Νοεμβρίου και ώρα 8 π.μ. ισχυρό τυμήμα του τουρκικού στρατού, από τον κάμπο των Ιωαννίνων ανέβαινε προς Μανωλιάσσα. Η σύγκρουση με τις ελληνικές δυνάμεις που υπερασπίζονταν τη Μανωλιάσσα ήταν αναπόφευκτη και άμεση, με αποτέλεσμα να σκοτωθούν πολλοί Τούρκοι και να τραπούν σε φυγή.

Ωρα 10 π.μ. της ίδιας πημέρας δύο περίπου τουρκικά τάγματα φάνηκαν να έρχονται από την Αμπελιά για να ενισχύσουν το πρώτο τους τμήμα με το οποίο και ενώθικαν και τελικά οι δυνάμεις αυτές συγκρούστηκαν με τις δικές μας δυνάμεις. Η μάχη κράτησε όλη την πημέρα και σταμάτησε όταν νύχτωσε.

Ωρα 6 μ.μ. της αυτής, από τη δυτική πλευρά της Μανωλιάσσας, ερχόταν ένας πλόχος του τουρκικού στρατού από τη Δωδώνη με σκοπό να περικυρώσουν τις δυνάμεις μας που ήταν στη Μανωλιάσσα. Ο πλόχος αυτός αποδεκάτιστηκε από τους τριάντα άνδρες του Κοσσυβάκη και του Σπ. Μαλινδρέτου που βρίσκονταν τους Μελιγγούς και από τους σωματάρχες του Μάνου, Κλάδο και Μυλωνάκη.

Οι επιζήσαντες Τούρκοι πανικοβλήτοι τράπηκαν σε φυγή προς Απόχωρι. Τέτοιος ήταν ο πανικός και ο ταραχή που πολλοί απ' αυτούς καταδιωκόμενοι από τις δικές μας δυνάμεις, έπεισαν στις επώδεις εκτάσεις του Απόχωρου και κόλπησαν σ' αυτές, όπου και βρήκαν τραγικό θάνατο από τις συνεχείς βροχοπτώσεις και το πολύ κρύο που έκανε το βράδυ σκεκνό, κατά το οποίο η θερμοκρασία ήταν 20 βαθμοί Κελσίου υπό το μπδέν.

Στην μάχη της Μανωλιάσσας οι Τούρκοι είχαν παραπάνω από εκατό νεκρούς και οι απώλειές τους θα ήταν μεγαλύτερες αν δεν νύχτωνε και δεν έπεφτε το σκοτάδι, εξαιτίας του οποίου ανακόπικε η καταδίωξή τους.

Οι δυνάμεις μας είχαν εξαντλήσει το σύνοπτο των πυρομαχιών τους κατά την οθωμανική μάχη και μέχρι τις 7 μ.μ. δεν έγινε αιφνιδιασμός τους. Ακόμα προεβλέπετο ότι ο εχθρός θα ενισχυθείνος εκ νέου θα επανερχόταν αγριότερος κατά τη νύχτα για να πετύχει την κύκλωση και την αιχμαλωσία τους αφού γνώριζαν τις θέσεις, τις δυνάμεις τους και το γεγονός ότι ήταν τελείως απομονωμένοι. Γι' αυτό αποφασίστηκε από τον Μάνο και το Γρανίτσα η εγκατάλειψη της Μανωλιάσσας τη νύχτα της 1ης Νοεμβρίου 1912.

Ακόμα πάρθηκε η απόφαση να πάρουν μαζί τους και όπους τους κατοίκους του χωριού γιατί αν οι Τούρκοι καταλήγονταν τη Μανωλιάσσα θα τους σκότωναν.

Ωρα 9 μ.μ. οι δυνάμεις του Μάνου και του Γρανίτσα μαζί με όπους τους Μανωλιάσσες, μέσα σε βαθύ σκοτάδι και κάτω από ραγδαία βροχή εγκατέλειψαν το χωρίο. Έφτασαν στα Πατώματα της Ολύτσικας όπου και διανυκτέρευσαν κάτω από πολύ δυσμενείς καιρικές συνθήκες. Την άπλη μέρα οι Τούρκοι κατέληγαν μακριάτικη στη Μανωλιάσσα, δε βρήκαν κανένα Μανωλιάσσι στο χωρίο και έκαψαν όλα τα σπίτια.

Από πλευράς τακτικού στρατού, στις 30 Νοεμβρίου 1912 είχε αποφασιστεί η προέληση της 2ας Μεραρχίας με διοικητή τον υποστράτηγο Κωνσταντίνο Καλπάρη, προς Άγιο Νικόλαο, μέσω της κοιλάδας Δωδώνης, ενώ η 4η Μεραρχία, με διοικητή τον υποστράτηγο Κωνσταντίνο Μοσχόπουλο, θα εκινέτο προς τα νότια υψώματα της Μανωλιάσσας.

Οι μέρες περνούσαν. Οι μάχες και οι αιφνιδιαίς διαδέχονταν την μία την άλλη και οι απώλειες σε ανθρώπινες ζωές ήταν σημαντικές και για τις δύο πλευρές.

Ο ελληνικός στρατός προχωρούσε αποφασιστικά για να πετύχει το στόχο του, που ήταν η απελευθέρωση των Ιωαννίνων, την πόλη των Θρύλων και των παραδόσεων.

Στις 15 Φεβρουαρίου 1913 από τη μεραρχία του Μοσχόπουλου, που εκινέτο στο αριστερό του δρόμου που οδηγεί στα Γιάννενα, ο συνταγματάρχης Γιαννακάτσας Ιωάννης

προχωρούσε προς Άγιο Νικόλαο δια της στενωπού της Μανωλιάσσας, ενώ ο συνταγματάρχης Αντωνιάδης Δημήτριος εκινέτο από τα νότια υψώματα της Μανωλιάσσας.

Η γενική επίθεση εκδηλώθηκε στις 20 Φεβρουαρίου 1913 όπως είχε σχεδιατεί. Ο στρατός μας προχωρούσε προς τη Γιάννενα μέσω της κοιλάδας Δωδώνης, όπως δρίζει το σχέδιο δράσης και τημήμα του κατέλαβε την τοποθεσία Πράσινο Μανωλιάσσας ενώ οι Τούρκοι πίστευαν ότι η πρέσηση του ελληνικού στρατού προς τη Γιάννενα θα επιχειρείτο μέσω Μπιζανίου. Το σχέδιο είχε απόλυτη επιτυχία. Ήταν 18.00 της 20ης Φεβρουαρίου ευζωνικά τάγματα με επικεφαλής το 9ο τάγμα του ταγματάρχη Βελισσαρίου εισήπιθε στον Άγιο Ιωάννη και συνέπλαψε αιχμαλώτους 37 αξιωματικούς και 935 οπλίτες Τούρκους, διακόπιδε δε κάθε επαφή και επικοινωνία των Ιωαννίνων με το Μπιζάνι. Ήταν 23.00 της ίδιας πημερομνίας παρουσιάστηκαν στο 9ο τάγμα Ευζώνων, με άμαζα, δύο Τούρκοι αξιωματικοί συνοδεύομενοι από τον επίσκοπο Δωδώνης κομίζοντες έγγραφο των προξενών Ρωσίας, Αυστροουγγαρίας, Γαλλίας και Ρουμανίας, να μεσολαβήσουν για την παράδοση της πόλης. Την αντιπροσωπεία αυτή ο Βελισσάριος οδήγησε ενώπιον του διαδόχου Κωνσταντίνου στο χάνι του Εμίν Αγά. Την επομένη, 21 Φεβρουαρίου 1913, ο ελληνικός στρατός εισήρχετο νικητής και τροπαιούχος στα θρυλικά Γιάννενα.

Η παρούσα αναφορά στο Μικτό Ηπειρωτικό Στράτευμα ας αποτελέσει ένα λιτό μνημόδιο σε αυτούς που θυσίαστηκαν για την απελευθέρωση της Ηπείρου.

Η πολιτεία έχει το χρέος, έστω και τώρα, να αναγείρει μνημείο στους πίρως του Μικτού Ηπειρωτικού Στράτευματος στον τόπο της θυσίας τους, στην πρωική και αιματοβαμμένη Μανωλιάσσα.

1. «Επίτομη ιστορία των Βαλκανικών πολέμων 1912-1913» του Γενικού Επιτελείου Στρατού.

Ηλιούπολη, Φεβρουάριος 2006
Στέφανος Κ. Γιωτάκης

Η Οργάνωσης της Εθνικής Αντιστάσεως Ν. ΖΕΡΒΑ εις Μανωλιάσσαν Ηπείρου**Αφηγείται ο έφεδρος επιλογίας****ΓΙΩΤΑΚΗΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ από Μανωλιάσσαν****Συνέχεια από το προηγούμενο φύλλο**

Μάθαμε ότι ο Στρατηγός Ν. ΖΕΡΒΑΣ βγήκε στα Βουνά, δύο δεν άντεχε την σκλαβιά. Τότε πήραμε τα όπλα όπου οι είχαμε κρημάνειν. Εγώ είχα το αγαπημένο μου από τον οπλοπολύβολο καλά περιποιημένο και όταν ο χωρινός μου Ηλίας Νέκου ως χωροφύλακας του Ελληνικού Κράτους πήγε στο χωριό Καρβουνάρι Θεοποτώνας να επιδώσει κάποιες κλήσεις, πήγε στο καφενείο του χωριού. Εκεί ήταν και ο δύο προσύχοντες, Τουρκο-Τουμάμηδες, σηκωθήκαν δρθιού και τον απειλήσαν, του βρίσανε το Στέμμα και την Σημαία, το Σύμβολον της Πατριόδος μας. Αμέσως έφυγε και πήγε και τους έκαψει στην βρύση, από όπου έκανε καρφιά στην προσώπου του από την οποία ανακόπικε η καταδίωξή τους.

Την πρώτην μέρα την οποίαν πήγαν πάνω στα βουνά, διότι έκαψαν την ημέρα την ημέρα επινόησαν τα χωριά Κοσμητρά και Πεδινή. Τη δεύτερη αργάτερα στην Κανέτα με τους Γερμανούς, τούτη στην Αγία Αναστασία με τους Γερμανούς, την τετάρτη στην Χιονάσα Πεδινής, διότι εκείνη την ημέρα επινόησαν τα χωριά Κοσμητρά και Πεδινή. Τη δευτέρη αργάτερα στην Κανέτα με τους Γερμανούς, τούτη στην Αγία Αναστασία με τους Γερμανούς, την έκτη στην Πλάκα με τους Ελασίτες, την έβδομη στην Κράμη με τους Ελασίτες πάλιν, την έγδη στην Αγία Αναστασία με τους Γερμανούς, την ένατη στο Μικρό Μπιοδούνι με τους Ελασίτες, όπου τραυματίστηκε σοβαρά ο αντάρτης Γεώργιος Μπακόλας από το Θεριακό μεταφερθείσες εις Ιταλίαν εξέπνευσεν καθ' οδόν. Ενώ ο Γερμανός απεχώρησαν τον Σεπτέμβριον 1944 μας επε-

τέθη ο ΕΛΑΣ και κατέλαβαν τα Ιωάννινα. Τότε ο Στρατηγός διέταξε να υποχωρήσουν τα τμήματα μας προς αποφυγήν αιματοχυσίας, εις Πρέβεζαν και από εκεί εις Κέρκυραν. Δια την ανδρείαν μουν, αργότερον έγινε πρότασης μαζί με άλλους συναδέλφους μου και πήρα τον βαθμόν του Επαλοχίου και τον Πολεμικό Σταυρόν Ν τάξεως. Στην συνέχεια με το Σύμφωνον της Βάρκιζας όλες οι Ένοπλες Δυνάμεις διαταχθήκαμε να παραδώσουμε τα όπλα στην ΕΑΜ-ΕΛΑΣ και ΕΔΕΣ. Οι του ΕΔΕΣ τα παρέδωσαν, ενώ ο ΕΛΑΣ δεν τα παρέδωσε. Ήθελε με κάθε δύναμιν να πάρουν την εξουσία, Κυβέρνησιν, όπως προσεπάλθησαν με τα Δεκεμβριανά (1944).

Απολόθρικα κι εγώ κι πήγα στο σπίτι μου. Υστερα από λίγον καιρό μου ήλθε αποκατήσιας και μαζί με άλλους προσκληθήκαμε εσχηματίσαμεν τον λόχον των ΛΟΚ, τον 25ον λόχον, με λοχαγόν των Φωτόπουλον στο 25 Τ.Π. στα Δολιανά. Τότε ο ΕΛΑΣ χτύπησε την Μοίρα των Τεθωρακισμένων στο Δέμα Πλωγών. Εκεί επήρεμε Διαταγή να κινηθούμε προς Κόνιτσα, όπου τους βάλλαμε στα π

Λίγ' απ' όλα ... για όλα

Αγαπητοί συγκωριανοί

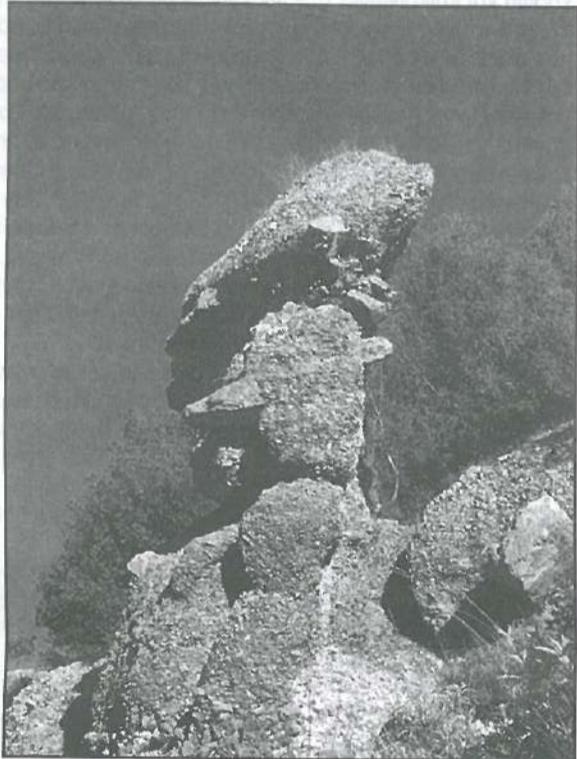
Φίλες και φίλοι γειά σας

Ήρθε και το καλοκαίρι που τόσο περιμένατε, τώρα πώς ήρθε... Θα το δεκτούμε όπως και νάχει.

Περιμένουμε όλοι μας τις διακοπές. Ο καθένας ανάλογα με τις δυνατότητές του θα δραπετεύσει από την καθημερινότητα. Χρειάζετε να ξεφύγουμε από τα ίδια και τα ίδια, ν' αλλάξουμε παραστάσεις, να ξεκουραστούμε, να πάρετε κοντά στη φύση.

Σαν σήμερα πριν από 66 χρόνια, στις 10 Ιουνίου, η Ιταλία εισέρχεται στον πόλεμο και τον Αύγουστο του 1940 προκάλεσε τη κάρα μας με τον τορπιλισμό στην Τάνο του ευδρόμου «Έλλη» ανήμερα της μεγάλης γιορτής της Παναγίας.

Επισκέφτηκα το σημείο που έστεκε μέχρι πέρισσος "το δίδυμο τσουρλωτό" στο Γιαννόλακο δύο φορές.

Ακόμια δεν μπορώ να χωνέψω την πράξη αυτών των "εξυπάκιδων" μποκανικών - εργολάβων.

Σώριασαν το μνημείο της φύσης όχι για να μας γλυτώσουν αλλά γιατί δεν μπορούσαν να το θαυμάσουν, να συγκινηθούν.

Είναι τόσο μικρό που το φοβήθηκαν κι έδειχναν τη δύναμή τους με τους δυναμίτες. Απευθύνομαι σε σας που λατρεύετε

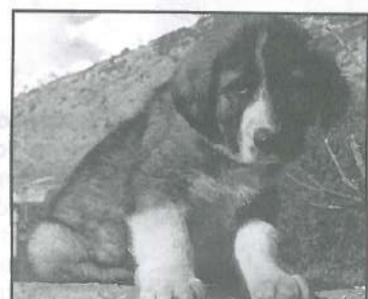
Διαμόρφωση του προαυλίου κάρου του Αγίου Γεωργίου.
Φωτό Γρ. Γιωτάκη

τη φύση, αν βρεθείτε στο "Γιαννόλακο" στο χώρο πάνω από το σωριασμένο τσουρλωτό, θα ανακαλύψετε πιο μικρά τσουρλωτά, σαν να είναι τα παιδιά του.

Γενικά η περιοχή έχει ενδιαφέρον, αξίζει του κόπο να την περιβιασθεί όλο και κάτι θα ανακαλύψετε.

Τα μικρά ξωκλήσια αποτελούν μαρτυρίες για το θρησκευτικό συναίσθημα των Μανωλιάστων. Η ανθρώπινη ευαισθησία και ευλάβεια δεν τ' άφησε να καταρρεύσουν. Η Αγία Κυριακή και η Παναγία είναι μαρτυρίες των ύστερων θυσιανών κρόνων. Είναι τα ζωντανά στοιχεία της ιστορίας μας ενταγμένα στη φύση που τα περιβάλλει. Χρονικά ακόλουθον ο Αϊ-Λιάς και η Αγία Τριάδα. Η πρεμία και η καλάρωση προσφέρονται σ' όποιον τ' αναζητήσει. Η σγριάδα συνυπάρχει με την πμεράδα. Τελικά τι είναι η πατρίδα μας: Είναι οι κάμποι της; Είναι τα ψηλά βουνά της; Είναι... είναι... είναι αυτά και άλλα πολλά.

Είναι οι γιορτές μας, η βιοπάλη μας, η φύση, η ιστορία μας, τα κρυφά μας όνειρα και οι πόθοι μας. Όλα αυτά δεμένα με τη λιπή ομορφιά του Μανωλιάστικου τοπίου.

Ο μικρός "Νταβέλης" πογάρει για "τ' ανάρια". Ανήκει στο Γιάννη Μπέλλο, ενός από τους μεγαλύτερους κτηνοτρόφους των κωριού μας.

Διανύουμε προεκλογική περίοδο για την αυτοδιοίκηση. Για άλλη μια φορά θα κληθούμε να ασκήσουμε το δημοκρατικό μας δικαίωμα, να πάρουμε θέση για αυτά που έγιναν ή που δεν έγιναν, να κρίνουμε και να αποφασίσουμε να ανενέσουμε τις ελπίδες μας και όχι μόνο. Με λίγη λόγια, θα εκλέξουμε τους δημοτικούς και τοπικούς άρχοντες, τους συγκωριανούς μας που θα μας εκπροσωπήσουν στο τοπικό, δημοτικό και νομαρχιακό συμβούλιο. Τα προβλήματα της Μανωλιάσσας είναι τα ίδια για όλους τους Μανωλιάστες.

Η Μανωλιάσσα απαπεί ενόπτη, συνεννόηση, συνεργασία και ενεργοποίηση του δυναμικού της. Καλόν είναι να θυμηθούμε και την τελευταία επιστολή που μας άφησε παρακαταθήκη ο Λευτέρης Κολίος η οποία κατέληγε ως εξής: 'Όλοι οι φορείς να συντηνούμε τα προβλήματα και να δώσουμε τις καλύτερες δυνατές λύσεις, με γνώμονα πάντα το συμφέρον του κωριού.'

Πριν από τέσσερα χρόνια, τέτοια εποχή - παραμονές εκλογών - ρώτησα ένα συγκωριανό μας:
- Πώς πάνε οι κινήσεις για τους συνδυασμούς στη Μανωλιάσσα;
Και μου απάντησε:
- Κάτι γίνεται αλλά όχι ξεκάθαρα πράματα "πις κλώσσες τις ακούω, αλλά τα κλωσσόπουλα δε βλέπω".

Η Μανωλιάσσα και οι άνθρωποι της μας περιμένουν κι αυτό το καλοκαίρι κοντά τους.
Καλό Καλοκαίρι!

Ο
Παλιός

Μαγιές στο παρελθόν

Δεν σώνονται οι θύμησες του χθες.

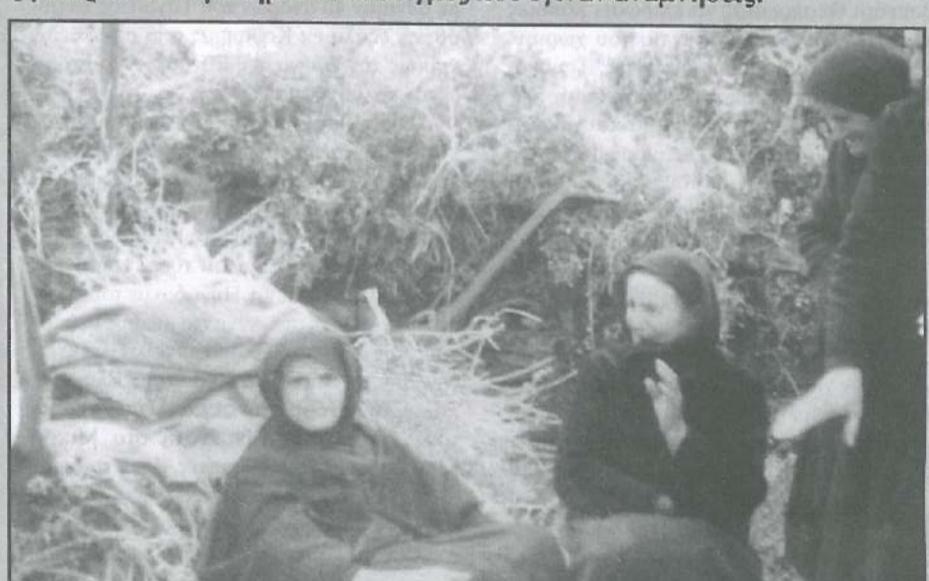
Κάθε τόσο ξεροβάλλον από τα συρτάρια παλιές σκονισμένες φωτογραφίες με πρόσωπα αγαπημένα και στιγμές που έγιναν αναμνήσεις.

1950. Θέατρο στη Μανωλιάσσα
δάσκαλος ο Β. Μπενέκος;

Στη φωτογραφία θρήσκιος ο Κίμων Δ. Μπέλλος.

Από αριστερά προς τα δεξιά διακρίνονται: ο Παύλος Παναγιώτου (Παναλέξη), ο Κώστας Ηλία Νίκον, ο Μιχάλης Δ. Γιωτάκη (Ταχτάκον) και ο Θεόφιλος Ντάφλος (Φιλάκης)...

Στο αλώνι
λιακρίνονται από αριστερά προς τα δεξιά: Η Τάκη Λάμπραινα, η Ταχτνάκοβα,
η Κίτσαινα και η Θυμιολιώνοβα.

Φωτογραφίες από το αρχείο του Παύλου Δ. Μπέλλου.

Το στραβό το ξύλο π φωτιά το ισιών'